

1. **Âşık tarzı halk edebiyatı ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Kendisine veya bir başkasına ait şiirleri saz eşliğinde yorumlayan ya da halk hikâyeleri anlatan âşıklarca oluşturulmuş bir edebî koldur.
- B) Bazı âşıklar şiir tekniği bakımından serbest şiire yönelmişlerse de asıl meyilleri hece veznedir.
- C) Âşıklar sanatlarını daha çok köyler ve kasabalar ile göçebe ya da yarı göçebe topluluklarda icra etmişlerse de şehirlerdeki kahvehanelerde, konaklarda, tekelerde ya da panayırarda da hünerlerini gösterme imkânı bulmuşlardır.
- D) Âşıklık geleneği Osmanlı'da sınırlı sayıda insana ulaşabilen resmî eğitim ve öğretimin âşık fasılları ve hikâye anlatıcıları aracılığı ile kalabalık kitlelere ulaşmasında etkin bir rol oynamıştır.
- E) Âşık edebiyatı sözlü ve yazılı olmak üzere iki kaynağa dayanmaktadır. Sözlü kaynaklar daha çok âşıkların hafızasıdır. Yazılı kaynaklar ise cönk adı verilen antolojik defterlerdir.



Çözüm Videosu

2. XVII. yüzyılda yaşadığı tahmin edilen şair, Ahmet adlı bir âşığın oğludur. Karakoyunlu muhitinde yetişmiştir. Şiirleri koşma, semai ve az sayıda destandan oluşmaktadır. Şiirlerinin pek çoğunda maddi aşkı dile getirmiştir. Yaşadığı bir macera etrafında meydana gelen halk hikâyesinin diğer kahramanı Selvihan'dır.

Bu parçada sözü edilen halk şairi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ercişli Emrah B) Dadaloğlu
C) Seyrani D) Dertli
E) Âşık Ömer



Çözüm Videosu

3. XIII. yüzyılın ikinci yarısı ile XIV. yüzyılın başlarında yaşamış olan mutasavvıf bir şairdir. Doğumu, ölümü, doğum yeri gibi hususlarda kesin bir bilgi yoktur. Şiirleri ilk bakışta kolay yazılmış gibi görünmekle beraber dikkatle incelendiğinde belirli bir anlam derinliğine sahip oldukları anlaşılmaktadır.

Bu parçada sözü edilen kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hacı Bektaş-ı Veli
B) Mevlâna
C) Sultan Veled
D) Pir Sultan Abdal
E) Yunus Emre



Çözüm Videosu

4. İsfahan'da yaşayan bir hükümdarın ve keşiş hazinedarının çocuğu olmamaktadır. Keşişin karısı ve Hanım Sultan, bir adamın verdiği fidandan olan elmayı yerken birbirlerine söz verirler. Çocukları olursa evlendireceklerdir. Zaman geçer keşişin kızı, hükümdarın ise oğlu olur. Hükümdar, oğluna Ahmet Mirza; keşiş ise kızına Kara Sultan adını koyar.

Bu parçada sözü edilen halk hikâyesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Arzu ile Kanber B) Kerem ile Aslı
C) Ferhat ile Şirin D) Mem ile Zin
E) Tahir ile Zühre



Çözüm Videosu

5. Halk edebiyatında dinî-tasavvufî halk edebiyatı veya tekke edebiyatı adıyla ayrı bir kol gelişmiştir. Bu kolda ilahiden başka nefes, devriye, nutuk, şathiye adıyla anılan şiirler de vardır. Söz konusu şiirler içerisinde Bektaşî törenlerinde saz eşliğinde ve makamla okunması gelenek hâlini almış olanlara nefes, devir esasını (Allah'tan gelip Allah'a dönmek)

I

konu edinenler devriye, tarikata yeni giren birisine tarikat

II

adabını öğretmek amacıyla kaleme alınanlar şathiye,

III

inançlardan alaycı bir dille söz eder gibi yazılanlar da nutuk olarak adlandırılmaktadır.

IV

Bu parçada numaralanmış terimlerden hangileri yer değiştirmelidir?

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve III.
D) II ve IV. E) III ve IV.



Çözüm Videosu

6. Dinî-tasavvufî halk edebiyatının önemli temsilcilerinden olup mutasavvıf bir şairdir. Asıl adı Alaaddin Gaybî'dir. Varlıklı bir aileye mensup olan Gaybî, iyi bir eğitim görmüştür. Zamanının bütün ilimlerini, tasavvufu, dinî konuları ve Farsçayı bilen birisidir. Tekkede yetiştiği için didaktik içerikli eserlerinde açık ve sade bir dil kullanmıştır. Bazı şiirlerinde Yunus Emre'nin etkisi açıkça görülür. Hece ile yazdığı şiirlerinin yanı sıra gazel tarzında yazdığı şiirleri de bulunmaktadır. Gevhername, Vücutname, Sarayname sanatçının tanınmış eserlerinden birkaçıdır.

Bu parçada tanıtılan kişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kaygusuz Abdal B) Pir Sultan Abdal
C) Sultan Veled D) Karacaoğlan
E) Gevheri



Çözüm Videosu

7. (I) Anonim halk edebiyatı kapsamına giren ürünlerin bir kısmı nazım (mânî, türkü, ninni), bir kısmı nesir (masal, efsane vb.), bir kısmı da nazım-nesir (halk hikâyeleri) karışık şekilde karşımıza çıkmaktadır. (II) Bu ürünler, halk arasında yayılmış; yabancı etkilerden uzak kalmıştır. (III) Yazılı geleneğin bir ürünü olan mânilerde yalın bir dil kullanılmıştır. (IV) Manzum ürünlerde hece ölçüsü ve dörtlük nazım birimi esastır. (V) Anonim halk edebiyatı çerçevesinde verilen ürünler; Anadolu insanının hayat felsefesini, yaşantısını, bireysel duygulanmalarını dile getirmesi yönüyle önemli birer kaynaktır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlış vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.



Çözüm Videosu

8. I. İlk söyleyeni belli olmayan, kulaktan kulağa sözlü olarak aktarılacak bugüne ulaşan edebiyat ürünleridir.
II. Manî, türkü, ağıt, destan, efsane, ninni, tekerleme, bilmece, fıkra, halk hikâyesi, masal, atasözü, deyim, karagöz, ortaoyunu gibi manzum ve mensur türlerle temsil edilmektedir.
III. Manzum eserler daha çok hece ölçüsüyle söylenmiştir.
IV. Kimi eserlere, ağız özellikleri yansıtılmıştır.
V. Başlangıcı ilk İslami ürünlere kadar uzanır.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde anonim halk edebiyatı ile ilgili bir bilgi yanlış yapılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.



Çözüm Videosu

9. - - - - türünün halk edebiyatındaki en önemli temsilcisi Seyrânî, - - - - türünün Karacaoğlan, - - - - türünün ise Köroğlu'dur. - - - - ise âşık edebiyatı nazım türlerinden olmakla birlikte daha çok anonim halk edebiyatı ürünleri olarak bilinir.

Bu parçadaki boşluğa sırasıyla aşağıda verilenlerden hangileri getirilmelidir?

- A) güzelleme – koçaklama – ağıt – taşlama
B) koçaklama – koçaklama – güzelleme - ağıt
C) ağıt – koçaklama – taşlama - güzelleme
D) taşlama – güzelleme – koçaklama - ağıt
E) koçaklama – güzelleme – taşlama - ağıt



Çözüm Videosu

10. Bu şehir-i İstanbul ki bî-misl ü bahâdır
Bir sengine yek-pâre Acem mülkü fedâdır

Bir gevher-i yektâdır iki bahr arasında
Hurşîd-i cihân-tâb ile tartılsa sezâdır

Bir kân-ı ni'amdır ki onun gevheri ikbâl
Bir bâğ-ı İremdir ki gülü izz ü ulâdır

(bî-misl ü bahâ: eş değeri olmayan; seng: taş; yek-pâre: bütün; yektâ: eşsiz; bahr: deniz; hurşîd-i cihân-tâb: cihanı aydınlatan Güneş; sezâ: uygun, yaraşır; kân-ı ni'am: nimetler madeni; ikbâl: talih; İrem: cennete benzetilerek yapılan bahçe; izz ü ulâ: yücelik, şeref)

Bu dizeler kasidenin,

- I. Nesib
II. Fahriye
III. Dua

bölmelerinin hangisinden alınmıştır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) I ve II.
D) II ve III. E) I ve III.



Cözüm Videosu

11. Asıl adı Ahmed olup - - - - adı ile şöhret bulan 14. yüzyıl Anadolu sahasının bu ünlü şairi, aynı zamanda bir hükümdardır. Tıp, tefsir, hadis, astronomi, İslam hukuku gibi alanlarda da çalışmaları olan şair özellikle tuyuğları ile tanınmaktadır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Kadı Darîr B) Şeyhülislam Yahyâ
C) Seyyid Nesîmî D) Kadı Burhâneddin
E) Ali Şîr Nevâî



Cözüm Videosu

12. Divan şiirinde işlenen konu ve temalarla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Beyitler daima konu bütünlüğüne sahiptir.
B) İşlenen konular genel bir bakışla dinî ve din dışı şeklinde sınıflandırılabilir.
C) İlahi ve beşerî manada aşk, en çok işlenen temadır.
D) Konuların işlenişinde belirli ifade kalıpları sıklıkla kullanılmıştır.
E) Şiirler işledikleri konulara göre bahariye, cülusiye, suriyye, miraciye gibi isimler alabilirler.



Cözüm Videosu

13. Aşağıdakilerden hangisi terciibent ve terciibent için ortak bir özellik değildir?

- A) Hanelerin daha çok gazel şeklinde kafiyelenmesi
B) Mahlasın genellikle son bentte yer alması
C) Tasavvufî, felsefî ve toplumsal konuların işlenmesi
D) Her hanedeki beyit sayısının çoğunlukla beş ile on arasında değişmesi
E) Vasıta beytinin kafiyesinin her defasında değişmesi



Cözüm Videosu

14. Her dem bana yâr arz-ı ruhsâr eyler
Hüsnüne beni beter giriftâr eyler
Gûyâ ki kemâl-i aşk dersin okutur
Her dem bana ta'lîmini tekrâr eyler

(ruhsâr: yanak; giriftâr: tutulmuş; ta'lîm: öğretmek; yetiştirmek)

Tek dördlükten oluşan bu şiirin nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Terziibent B) Mânî C) Muhammes
D) Rubai E) Şarkı



Cözüm Videosu

15. ● Garipname
● Tezkire
● Hikemi üslup
● Hamse

Aşağıdaki sanatkarların hangisi bu terimlerin herhangi biri ile ilişkilendirilemez?

- A) Kınalızade Hasan Çelebi B) Baki
C) Taşlıcalı Yahya D) Âşık Paşa
E) Nabi



Cözüm Videosu

16. Aşağıdaki kavram eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Tahmis – Beşleme
- B) Yek-âhenk – Konu bütünlüğü
- C) Girizgâh - Tasvir
- D) Şarkı – Nakarat
- E) Mesnevi – Âgâz-ı dâstân



Çözüm Videosu

17. XVIII. yüzyılda kaleme alınan ve divan edebiyatının en önemli mesnevilerinden biri kabul edilen ---- tasavvufi bir eser olup içinde geçen kişi ve yer adları birer semboldür. 2042 beyitten oluşan eserdeki bazı motiflerin kaynağı Mevlâna'nın Mesnevi-i Manevi'sidir. Nitekim şair, eserin sonunda yer alan bir beyitte "Esrarını Mesnevi'den aldım / Çaldım veli mîrî malı çaldım" diyerek bunu açıkça belirtmiştir.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki eserlerden hangisi getirilmelidir?

- A) Hayrabad
- B) Yusuf u Züleyha
- C) Leylâ vü Mecnun
- D) Hüsn ü Aşk
- E) Hüsrev ü Şirin



Çözüm Videosu

18. ● Biyografik bir çalışmadır.

- Mevlid türünde bir eserdir.
- Fuzuli tarafından kaleme alınmıştır.
- Aşk teması etrafında kurgulanmıştır.

Aşağıdaki eserlerden hangisi bu özelliklerden herhangi birini taşımamaktadır?

- A) Vesiletü'n-Necat
- B) Hadikatü's-süeda
- C) Kanuni Mersiyesi
- D) Cemşid u Hurşid
- E) Latifi Tezkiresi



Çözüm Videosu

19. Pes ahiye gerek kim işbu yâd kılduğumuzla hem tuta, hem işleye... Taâm yimekte on iki edeb vardır. Evvel sag dizin yukarı dike, sol dizin aşağı koya, otura, lokmayı çeğneyecek evvel sag yanibirle çeğneye, lokmayı kiçi kese, temiz yiye ya'nî iki elin bulaşdırmaya ve dökmeye, agzındayiken hiç söz kelecı eylemeye...

Bu metnin içerik özellikleri bakımından aşağıdakilerin hangisinden alındığı söylenebilir?

- A) Şehrengiz
- B) Gazavatnâme
- C) Fütüvvetnâme
- D) Sefaretnâme
- E) Rahşiyeye



Çözüm Videosu

20. Osmanlı'da hükümdar çocuklarının doğum ve sünnet törenleriyle padişah kızlarının düğün törenlerini anlatan manzum, mensur ya da manzum-mensur karışık yazılan eserler genel olarak bu adı taşır. Bilinen ilk örnekleri, III. Murad'ın oğlu III. Mehmed'in 1582'de yapılan sünnet töreni için Gelibolulu Ali ve İntizami'nin yazdığı eserlerdir.

Bu parçada hakkında bilgi verilen tür aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Surnâme
- B) Mersiye
- C) Tarih
- D) Münacat
- E) Sakinâme



Çözüm Videosu